

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoCsp/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119343574
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:6119343574.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Viery Zolákovej v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpeného: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, proti žalovanej: D. J., V.. XX.XX.XXXX, B. P. X. XXX, XXX XX X., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, o zaplatenie 3.025,01 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 5Csp/178/2019-120 z 23.01.2020, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti výroku, ktorým žalobu čo do zvyšku zamietol a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 684,84 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 684,84 eur od 04.11.2018 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu žalobcu čo do zvyšku zamietol. Žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 55 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že medzi žalobcom ako spoločnosťou a žalovanou ako klientom bola dňa 03.07.2015 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanej vo výške 3.600,- eur. Klient bol povinný poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť dohodnuté úroky a poplatky a plniť ďalšie povinnosti dohodnuté v zmluve. Úver bol žalovanej poskytnutý vo výške 3.600,- eur pri ročnej úrokovej sadzbe 22,19 % p.a., RPMN predstavovala 24,8 %. Žalovaná sa zaviazala úver splatiť v 84 mesačných splátkach po 85,74 eur. Splatnosť mesačnej splátky bola 15. deň v mesiaci. Konečná splatnosť úveru bola 84 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15. dňa v poslednom mesiaci. Celková čiastka k zaplateniu bola 7.202,16 eur. Žalovaná uhradila k uvedenej zmluve celkovo sumu 2.915,16 eur.

3. V predmetnej zmluve bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 24,8 %, pričom podľa prepočtu má byť správne uvedená sadzba 25,3 %. Žalobca síce v podaní zo dňa 04.10.2019 uviedol vzorec pre výpočet RPMN, ale neuviedol, aké predpoklady použil na jej výpočet, nedosadil do vzorca konkrétne údaje, nepreukázal tak, že je v zmluve správne uvedená RPMN. Žalobca teda nepreukázal, že ním uvedená RPMN v zmluve je zároveň správnym údajom. V zmysle 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera

nákladov v neprospech spotrebiteľa. Zároveň v zmluve o úvere nie sú dostatočne konkretizované jednotlivé predpoklady pre výpočet RPMN tak, aby z nich bolo možné dospieť k údaju 24,8 %, pričom v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. V zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, na základe ktorých by bolo možné dospieť výpočtom k hodnote RPMN deklarovanej žalobcom. Úver je tak bezúročný a bez poplatkov aj podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch.

4. Z ustanovení zmluvy sa nedá jednoznačne určiť ani ďalšia obligatórna náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to konečná splatnosť úveru. Táto sa totiž odvíja od dátumu poskytnutia úveru, pričom splátkový kalendár mal byť žalovanej zaslaný až po podpísaní zmluvy, čo vyplýva z hlavy 5, § 1 úverových podmienok predložených žalobcom. V zmluve teda nie je adekvátne vyjadrený údaj o dobe trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zákonné znenie neustanovuje výslovne formu, ako má byť stanovený termín konečnej splatnosti úveru, je však nepochybné, že uvedený údaj musí byť vyjadrený a určený jasne a zrozumiteľne. Zmluva neobsahuje žiadnu informáciu o tom, kedy nastáva konečná splatnosť spotrebiteľského úveru a kedy sa predmetná zmluva ukončuje, čím absentuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluva uvádza údaj „lehota splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci“, ktorý nemožno považovať za zrozumiteľnú informáciu pre priemerného spotrebiteľa, aby bez ťažkosti dokázal identifikovať deň, ktorým nastala konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, resp. došlo k ukončeniu zmluvného vzťahu. Podľa zákona a ustálenej súdnej praxi sa vyžaduje vyjadrenie konečnej splatnosti konkrétnym dátumom alebo aby veriteľ konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru špecifikoval na základe vstupných údajov prostredníctvom dátumu poskytnutia úveru spotrebiteľovi, splatnosti prvej splátky, frekvenciou, výškou a počtom splátok. Veriteľ nestanovil dostatočne objektívne a zrozumiteľné kritéria, aby priemerný spotrebiteľ si mohol termín konečnej splatnosti a ukončenia zmluvy sám z uvedených údajov odvodiť. V zmluve je len ťažko postrehnuteľné, kedy nastáva splatnosť prvej splátky spotrebiteľského úveru, pretože táto informácia bola do predmetu zmluvy zakomponovaná veľmi malým písmom oproti ostatnému textu zmluvy, čo možno kvalifikovať aj ako nekalú obchodnú prax zo strany veriteľa, ktorá je neprijateľná. Z obsahu spisu v danej veci nevyplýva, že by k zmluve bol priložený splátkový kalendár a z obsahu úverových podmienok je zrejmé, že tento nebol k dispozícii spotrebiteľovi v čase podpisu úverovej zmluvy, ale žalobca ho spotrebiteľom zasielal až dodatočne (hlava 5, § 1 úverových podmienok). Hlavný význam ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch spočíva v tom, aby spotrebiteľ bol už pri podpise zmluvy informovaný, v akých termínoch, v akej výške, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti zo zmluvy. Vyžaduje sa teda presná špecifikácia termínov splatnosti jednotlivých splátok a konečnej splatnosti celého úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov. V zmluve je v časti označenej Úver uvedené „termín konečnej splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15. dňa v poslednom mesiaci“. Takto označená splatnosť vyžaduje od spotrebiteľa pracný výpočet pre zistenie termínu konečnej splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru sa zároveň odvíja od poskytnutia úveru, pričom spotrebiteľ pri uzavretí zmluvy nevie, kedy mu bude úver poskytnutý. Termín poskytnutia úveru zo samotného textu zmluvy nevyplýva, údaj o tom, kedy je úver poskytnutý obsahujú len úverové zmluvné podmienky spoločnosti (hlava 4, § 1 Plnenie zo zmluvy), pričom tento termín sa rôzni od spôsobu poskytnutia úveru. V prípade poskytnutia úveru na bankový účet sa v zmysle zmluvných podmienok za okamih poskytnutia úveru považuje tretí deň od odoslania predmetnej čiastky z účtu spoločnosti na bankový účet určený klientom, pričom nie je zrejmé, ako sa klient má dozvedieť, kedy bola predmetná čiastka z účtu spoločnosti odoslaná. Uvedené platí i vo vzťahu k určeniu termínu splatnosti jednotlivých mesačných splátok, keď spôsob výpočtu termínov splatnosti splátok je zároveň určený len odkazom na drobné písmo v texte zmluvy.

5. Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 03.07.2015 neobsahuje ani výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a z dôvodu absencie týchto údajov v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere je možné v danej veci považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov aj z dôvodu absencie náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch.

6. Súd podrobil predmetnú zmluvu aj preskúmaniu z hľadiska súladu dohodnutého úroku z úveru s dobrými mravmi. V zmysle zmluvy zo dňa 03.07.2015 bol úver žalovanej poskytnutý pri ročnej úrokovej sadzbe 22,19 %. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobných úverov v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov (84 splátok) júli 2015 činil úrok 10,01 %

ročne pri stave úverov a 11,45 % ročne pri nových obchodoch. Priemer uvedených údajov predstavuje 10,73 % ročne. Z toho je zrejme, že ročná sadzba úroku dohodnutého v zmluve v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami. V danom prípade teda ide v predmetných zmluvách o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi stranami predstavuje 206,80 % z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 106,80 % prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami. Preto súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú.

7. Keďže žalobca má v danom prípade na základe predmetných úverových zmlúv nárok iba na istinu úverov bez úroku z dôvodov uvedených vyššie (spotrebiteľský úver je bez úrokov a bez poplatkov, úrok v rozpore s dobrými mravmi), žalovanú tak súd zaviazal na úhradu nesplatenj istiny úveru v sume 684,84 eur, predstavujúcej rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 3.600,- eur a úhradami žalovanej vo výške 2.915,16 eur a vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

8. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, preto ju súd zaviazal aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 5,00 % ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády zo sumy 684,84 eur od 04.11.2018, nakoľko výzva k splateniu celého dlhu adresovaná žalovanej bola žalovanej odoslaná 23.10.2018, pričom žalovaná výslovne nerozporovala skutočnosť, že sa táto výzva dostala do jej dispozičnej sféry pred dňom, od ktorého žiadal žalobca priznať nárok na úrok z omeškania. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z. z. Ku dňu 04.11.2018 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,00 % p.a. a úrok z omeškania tak predstavujú 5,00 % ročne.

9. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP. Z pôvodne uplatnenej sumy 3.025,01 eur s príslušenstvom, žalobca dôvodne uplatňoval sumu 684,84 eur spolu s príslušenstvom, vo zvyšku súd žalobu zamietol. Žalobcov úspech tak predstavoval 22,64 % a neúspech 77,36 %. Úspešnejšej žalovanej tak po odrátaní neúspechu od jeho úspechu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 55 %.

10. Proti rozsudku voči výroku, ktorým súd žalobu čo do zvyšku zamietol vrátane výroku o trovách konania, v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

11. Odvolanie podal z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

12. K neuvedeniu predpokladov pre výpočet RPMN súd uviedol, že v predmetnej zmluve bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) vo výške 24,8 %, pričom podľa prepočtu má byť správne uvedená sadzba 25,3 %. Žalobcovi nie je známe ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že správne má byť uvedená RPMN 25,3 %. Súd prvej inštancie neuviedol výpočet ani úvahu ktorou sa riadil. Súd prvej inštancie taktiež neuviedol, čo považuje (aké údaje) za predpoklady pre výpočet RPMN. Žalobca záver súdu prvej inštancie o „neuvedení predpokladov pre výpočet RPMN“ považuje za záver, ktorý nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keďže z predložených listiny samej žalovanej vyplýva, že bola schopná na základe údajov, ktoré obsahovala úverová zmluva vypočítať RPMN. Žalobca uviedol všetky potrebné údaje pre výpočet RPMN v úverovej zmluve v bodoch 27. až 39. s tým, že RPMN bolo vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia tejto zmluvy, t.j. má sa za to, že úver bol v prípade výplaty v hotovosti poskytnutý v deň podpisu zmluvy a v prípade výplaty na bankový účet klienta tretí deň po dni jej podpisu. Žalobca postupoval pri výpočte hodnoty RPMN podľa ustanovení prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca uviedol správne v úverovej zmluve v bode 33. hodnotu RPMN 24,8 % a uviedol predpoklady, ktoré použil pre jej výpočet.

13. Žalobca v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ uviedol termín konečnej splatnosti ako 84 mesiacov po poskytnutí úveru, a to 15. dňa v poslednom mesiaci, a teda splatnosť záväzku je ku dňu 15.07.2022. Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ vyžaduje uvedenie termínu konečnej splatnosti, nie dátumu splatnosti. Podľa právnej teórie pojem termín predstavuje pevný bod, ktorý ale nemusí byť určený konkrétne, napr. dátumom, ak je možné ho určiť na základe výkladových pravidiel. Z určenia konečnej splatnosti v úverovej zmluve možno jednoznačne vyvodiť, kedy bude úver konečne splatný, a preto napĺňa obsah pojmu termín. Preto pokiaľ je údaj o termíne konečnej splatnosti požadovaný zákonom uvedený dostatočne určito a zrozumiteľne, nemôže ísť o chýbajúcu náležitosť. Žalobca uviedol správne v úverovej zmluve v bode 39. termín splatnosti ako 84. mesiacov po poskytnutí úveru, a to 15. dňa v poslednom mesiaci, a teda súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil bezodplatnosť úverovej zmluvy z tohto dôvodu.

14. Záver súdu prvej inštancie o nutnosti uvádzať výšku, počet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v úverovej zmluve považuje žalobca za nesprávne právne posúdenie veci, ktoré už absolútne nemá podporu v súdnych rozhodnutiach. Žalobca uviedol správne v úverovej zmluve v bode 30. výšku mesačnej splátky 85,74 eur, a teda súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil bezodplatnosť úverovej zmluvy z tohto dôvodu.

15. Tvrdenie súdu prvej inštancie, že výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom, žalobca považuje za nesprávne právne posúdenie veci s ohľadom na to, že nemá oporu v ustanoveniach právneho poriadku SR. Maximálnu výšku odplaty upravuje zákonné ustanovenie konkrétnou číselnou hodnotou ako $2 \times 11,53 \% = 23,06 \%$, táto hodnota odplaty nebola prekročená zmluvnými dojednaniami v úverovej zmluve podľa bodu 33. - 22,19 %, a teda čo je v súlade so zákonom, musí byť aj v súlade s dobrými mravmi.

16. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

17. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

18. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu, v odvolacom konaní bol preskúmaný len výrok napadnutého rozsudku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým bolo žalobe žalobcu čiastočne vyhovené, ktorý výrok napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol, a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

19. Súd prvej inštancie správne zhodnotil, že uzatvorená zmluva o úvere z 03.07.2015 je zmluvou spotrebiteľskou a správne dospel k záveru, že je namieste aplikovať zákon o spotrebiteľských úveroch v znení ku dňu uzatvorenia zmluvy, t.j. k 03.07.2015. Správne preto skúmal, či zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 tohto zákona.

20. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných (§ 43 Občianskeho zákonníka), musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať.

21. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

22. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

23. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje

za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

24. Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Účelom uvádzania zákonom stanovených náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere je zabezpečiť spotrebiteľovi dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú.

25. Podobne ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd zastáva názor, že zo zmluvy o úvere nie je možné zistiť termín konečnej splatnosti úveru.

26. Termín konečnej splatnosti úveru je v zmluve uvedený ako „84 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15. dňa v poslednom mesiaci“.

27. Takýto údaj je podľa názoru odvolacieho súdu nepostačujúci. Ani údaj o počte splátok 84 nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru, nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. l/, kde sa uvádza aj počet splátok.

28. Ak by aj súd pripustil určitosť vyjadrenia konečnej splatnosti úveru, tak je potrebné dodať, že v čase podpisu zmluvy žalovaná nemala k dispozícii údaje potrebné pre vypočítanie dátumu konečnej splatnosti úveru, t.j. dátum poskytnutia úveru, a teda v čase, keď zmluvu podpisovala, bolo objektívne nemožné zistiť konečnú splatnosť úveru. Uvedené vyplýva aj z toho, že podľa zmluvy prvá splátka mala byť splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Zmluva o úvere pritom na rozdiel od zmluvy o pôžičke (ktorá je reálnym kontraktom), má konsenzuálnu povahu. V čase podpisu zmluvy úver len mal byť poskytnutý, v tom čase teda žalovaná nepoznala rozhodnú skutočnosť, determinujúcu konečnú splatnosť úveru. Za splnenie povinnosti uviesť údaj o konečnej splatnosti úveru je možné považovať len prípad, kedy má spotrebiteľ vedomosť o údajoch uvedených v ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ v čase, kedy zmluvu na znak súhlasu podpisuje a vyjadruje vôľu byť ňou viazaný.

29. Podľa názoru odvolacieho súdu absenciu niektorej z podstatných náležitostí pri podpisovaní zmluvy nie je možné dodatočne konvalidovať doplnením potrebných údajov.

30. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru je pre spotrebiteľa dôležitým údajom, a to pri širšom výklade aj z hľadiska rozsahu jeho záväzkov, nakoľko nesplatením svojho dlhu do dátumu konečnej splatnosti úveru sa spotrebiteľ dostáva do omeškania a zo strany veriteľa nastupujú sankčné mechanizmy v podobe rôznych poplatkov, pokút či úrokov z omeškania.

31. Za daného stavu sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o absencii údajov o konečnej splatnosti v zmluve o úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, čo má s poukazom na ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

32. Súdu prvej inštancie nemožno vytknúť ani to, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl taktiež v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti, či nevýhodnosti úveru. Pri údajoch o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov aj z tohto dôvodu (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 124/2016 z 03.11.2016).

33. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza:

ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery“.

34. Podľa článku 5 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2. Článok 4 ods. 2 tejto Smernice stanovuje, že hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje k definícii hlavného predmetu zmluvy, ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné.

35. Požiadavka transparentnosti zmluvných podmienok by nemala byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska, ale naopak, vzhľadom na to, že systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s podnikateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o úroveň informovanosti, táto požiadavka jasného a zrozumiteľného vypracovania zmluvných podmienok, a teda transparentnosti stanovenej Smernicou sa musí chápať široko. Vzhľadom na cieľ ochrany spotrebiteľa pred nespravodlivými úverovými podmienkami a na to, aby sa mu umožnilo poznať všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy, dlžník musí pri uzavretí zmluvy poznať všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku.

36. Zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 9 ods. 2 písm. k) vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. Do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť ich matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov uvedenej v zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy. Bez príslušného matematického výpočtu, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN, nie je spotrebiteľ schopný preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN, ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom.

37. Rovnako s neuvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 11 ods. 1 písm. b) spája následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

38. V závislosti od vyššie uvedeného nebolo potrebné skúmanie ďalších okolností, o ktoré sa oprel súd prvej inštancie pri posúdení predmetného úveru ako úveru bezúročného a bez poplatkov, pretože samotná okolnosť absencie riadneho označenie konečnej splatnosti úveru v spojení s absenciou predpokladov pre výpočet RPMN, postačuje pre tento záver (§ 9 ods. 2 písm. f), k) a § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch). Keďže pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru postačuje neuvedenie čo i len jednej náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ, odvolací súd sa ďalšími odvolacími námietkami žalobcu nezaoberal.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené bolo dôvodné vychádzať zo skutočnosti, že žalobca má nárok len na vrátenie sumy zodpovedajúcej prostriedkom, ktoré žalovaná reálne čerpala. Vzhľadom na výšku čerpaných prostriedkov a výšku úhrad žalovanej bolo správne, keď súd prvej inštancie žalobu v časti prevyšujúcej sumu 684,84 eur zamietol.

40. So zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým žalobu čo do zvyšku zamietol a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil.

41. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaná ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá ma vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).